

Pavieniais egz. Utarninko ir Ketv. po 3c., Subatos 4c.

Išrodo mums, jog nėra labiau pageidaujamo, kaip to, kad daugintūs skalčius tų, kurie gali ant gero sunaudoti savo raštiskus gabumus ir kad geri laikraščiai kuodidžiausia išsiplatintų, taip kad kiekvienas kasdieną turėtų gero skaitymo kuriame pamokinama, sustiprinama ir pakeliama krikščioniškos dorybės.

Popiežius Benediktas XV.

Metams \$3.00, pusmečiui \$1.50.

Veltui jūs statysite bažnyčias, veltui remsite mokyklas — visi tie jūsų darbai, visos tos jūsų pastangos mums niekais, jei jūs nesugebėsite vartoti apsigynimui ir užpuolimui to tinkamo ginklo, kokio yra grynai ir tikroji katalikiškoji spauda.

Popiežius Pijus X.

Svetimtaučiai apie Lietuvius.

RŪPINASI AUTONOMIJA.

Šveicarijos laikraštis, "Gazette de Lausanne," kurs jau nekartą rašė apie Lietuvą ir lietuvių reikalus, vėl praneša indomią žinią. Numeryje rugpjūčio 21 dienos rašo apie Rusijos lietuvių rūpinimąsi Lietuvos autonomijos reikalais. Rašo šitaip:

"M. Yčas, prezidentas lietuvių atstovų grupos dumeje, gavo audienciją pas carą. Caras pažadėjęs suteikti Lietuvai plačią autonomiją.

Projektas Lietuvos autonomijos buvo išdirbtas M. Leono, dumos deputato. Šisai projektas buvo peržiūrėtas ministrų tarybos, kuri rengia manifestą.

Visos lietuvių politiškosios partijos, taip-gi Suvienytose Valstijose, susijungė, kad sudarytų "Augščiausia Tautos Tarybą," kurios tikslu bus išgauti Lietuvai pilną paliausavimą. Tos Tarybos nuolatine delegacija, susidedanti iš 10 narių, išrinks savo buveinę turbūt Šveicarijoje. Ši delegacija yra įgaliota reprezentuoti visokiame atsitikime lietuvių tautą ir turi pilną galę vesti tarybas ir daryti sutartis su kariaujančiomis valstybėmis kaslink busiančio Lietuvos kovio.

Suvienyto Valstijų kongresas neužilgo balsuos paskirti "Lietuvių Dieną." Aukos tą dieną surinktos eis sušelpimui del karės nukentėjusių Lietuvos.

Laiškas iš ambasados.

"Darbininko" No. 107 mes indėjome p. Jono Augustuolio laišką, kuriame jis patarė Amerikos lietuviams siųsti laiškus ir užimti Lietuvą per Ispanijos ambasadą Washingtone. Tuoj mes pasiuntėme pasiteiravimo laišką į Ispanijos ambasadą. Jau gavome atsakymą. Štai tas laiškas:

Gerbiamieji: —

"Atsakydamas į jūsų laišką, rašytą rugsėjo 11 d., turiu už garbę jums atsakyti, jog aš mielai noru perduosiu Ispanijos ambasadai Berline visokių laiškus, kokius Rusijos pavaldiniai norės siųsti savo giminiams, kurie yra Rusijos teritorijoje, Vokietijos užimtoje.

Tie laišakai privalo man būti siunčiami atdari, ir Ispanijos ambasadorius Berline darys viską, ką jis gali, kad tik tie laišškai nueitų į savo vietas. Žinoma jis negalės gvarantuoti jų gavimą.

Pasitikėkite manimi, Jums ištikimas,

Juan Riano.

Tatai Amerikos lietuvių laiškam atsidaroma naujas kelias siuntimo laišku ir užimti Lietuvą. Visi lietuviai galės siųsti per "Darbininką." Plačiau apie tai bus vėliau.

Išrado naują būdą atakuoti.

Austrai traukiasi iš Trieste. Pradėjo bulgarus varyti iš Serbijos.

ISRADO NAUJĄ BŪDĄ ATAKUOTI.

Anglai džiaugiasi išradę naujus šarvuotus vagonus, kuriais labai paskmingai griauja vokiečių drūtviets ir skerdžia vokiečius, bet nei francūzai nei rusai atsisakė išradimuose. Francūzai sumanė priartėti padaryti antpuolį orlaiviais. Ir tas sekėsi.

Pirmu kartu francūzai pavartojo tą atakų būdą paimti sodžių Bouchavesnes ir šiaurę nuo Somme.

Dvidešimt greitų, apšarvuotų aeroplanų, kiekvienas turis po 3 kulkosvaidžius užtaikavo vokiečių drūtviets. Aeroplanų du kulkosvaidžiu pūškė ugnį žemyn ir teriojo vokiečių armotas. Kiti vokiečių artileristus ir tuomet mtilo vokiečių armontos. Kiti vokiečių artileristai apledo savo batarajas.

Aeroplanai nusileido žemyn ir plaujodami keletas šimtų pėdų augštumoje vėmė ugnį į vokiečius. Tuotaru francūzų artilerija kol kas dar kriokė ir griovė vokiečių drūtviets. Po to francūzų pėstininkai apledo savo apkasus ir užtelėjo ant vokiečių, kurie kiurksojo savo apgriautose drūtvietsėse. Tai tuomet aeroplanai griebėsi kito darbo. Palėkė pirmyn ir emė terioti vokiečių rezervus, kurie ėjo talkon savo broliams, ant kurių francūzai užpuolė.

Tai išklojo daug vokiečių rezervų, o kitus išblaškė į visas puses.

Francūzai be stambių nuostolių užėmė miestelį ir priešininko pozicijas.

VOKIEČIAI PRAMATO NEPASISEKIMUS.

Vokiečiai jau nuaučia, jog Francijoj jiems reikės iš daugelio vietų umu laiku pasitraukti. Ypač vokiečiai susirūpino del Anglijos naujo išradimo — šarvuotų vagonų. Vokiečiai jau buvo įsitikinę, kad Somme fronte, Flers-Coureclette linijos anglai neperlaus. Bet tą liniją jau sulaužė anglų šarvuoti vagonai. Anglai išplėšė iš vokiečių taipgi drūtviets apie Thiepval.

Dabar jau vokiečių laikraščiai pradėjo rašyti apie traukimąsi atgal. Emė palengva ir taktinai nurodinėti, jog prieš vokiečiams pasitraukti iš Peronna ir Combles. Rašo, jog esąs išrokavimas užleisti "nesvarbias" vietas bi tik gyvasčių mažiau žutų.

ZUVO PREMIERO SUNUS.

Anglijos premiero Asquitho sūnus žuvo karės lauke. Buvo tai vyriausias sūnus. Premieras turi penkis sūnus. Antras sūnus buvo sužeistas prie Dardanelių.

LAUKIA DIDELIO MUŠIO.

Berline skelbiama, jog Rumunijoj neužilgo prasidės labai dideli mušiai. Rumunai ir rusai jau traukėsi atgal apie 50 myl. Dabar jau rumunai ir rusai sutraukė didžias jėgas ir bandys atsilaukyti prieš bulgarus, turkis ir vokiečius.

VOKIEČIAI ATKALIAI LAIKĖSI.

Prieš anglų atakas vokiečiai bandė atsilaukyti. Dieną anglai bombarduoja, naktį daro atakas. Subatos naktį, tai buvo viena didžiausiųjų atakų. Bombos varstė padanges. Iš abiejų pusių bombos lekė ir liko driužlės liepsnos padangėse. Bombos lekė nuolatai iš abiejų pusių, nušvietė padanges ir taip-gi apačioje ant žemės šveisiau pasidarė. Anglai ir teutonai keistoje šviesoje it priegori sutvėrimai badė vieni antrus. Anglų bangos užėviena paskui kitą ir vokiečiai neatsilaikė.

MAISTO RIAUŠĖS VIENNOJ.

Austrijos sostinė, Viennoj, buvo ištikė didelės maisto riaušės. Apie tai skelbiama Genuoj, Italijoj. Jautienos svaras Viennoj \$4, ryžių \$2. Darbininkų padėjimas sostinėj bausis.

ITALAI PASIVARĖ PIRMYN.

Italai prasilažė pro trečią austrų liniją. Tą padarė po trijų dienų smarkaus mušio. Dabar italai žymiai pasivarė pirmyn linkui didelio miesto Trieste. Italai dabar yra 13 mylių atstu nuo to miesto.

ŪMAI PULS.

Graikijoj skelbiama, jog Austrijos didis pajurinis miestas Trieste ūmai pateksias į italų rankas. Italai be paliovos griauja aplinkines tvirtoves. Iš Viennos eina gandai, jog austrai jau pradėjo kraustyties iš to miesto. Pradėjo vežti lauk brangenbes, dokumentus ir tt.

RUMUNŲ FRONTE.

Vokiečiai skelbia, jog rumunai ir rusai atakavo Darna-Watra liniją ir neturėjo jokio pasisekimo. Su dideliais nuostoliais buvo atmušti.

Bulgarai skelbia, jog mušiai eina tarp sodžių Maralui, Arabadzi, Kokardza, Kobalin ir Tuzfa. Giriasi, jog viršus krypstą jų pusėn. Paskui bulgarai darė atakas ir paėmė sodžius Sotului, Shiol ir Vascuil. Tose vietose, paėmė priešininko penkias armotas ir keturis kulkosvaidžius. Bulgarai užėmė miestelį Mangalia prie Juodųjų jurių.

Miestelio gyventojai pabėgė prieš bulgarų atėjimą.

Rusai skelbia, jog Dobrudžoj priešininko atakas atmušė.

BALKANUOSE.

Macedonijoj francūzai uždavė smūgi bulgarams. Bulgarus labai sumušė ir išplėšė iš jų miestą Floriną. Bulgari netvarkoj bėgo linkui miesto Monastir. Tasai miestas yra svarbiausia bulgarų atspirtis Makedonijoj. Nuo Florinos iki Monastir yra 17 mylių.

Kartu su francūzais grumiasi serbai. Serbai su inirtimu grumiasi, nes jiems rūpi atgauti savo tėvynę. Serbai išmušė bulgarus iš dviejų pozicijų ir paėmė 32 armotas. Tai visos apeliokės Florinos yra talkininkų rankose.

Oficialės ir neoficialės žinios nurodo, jog vijimas bulgarų ir teutonų iš Serbijos prasidėjo. Serbams vadovauja sosto įpėdinis princas Aleksandra. Bulgari visas dešinysis sparnas tapo pastumtas atgal.

RUSŲ FRONTE.

Berline skelbiama kad vokiečiai persikėlusius rusus per Stokhold upę privertė trauktis atgal. Rusai turėjo atgal keltis per tą upę. Vokiečiai tuo tarpu paėmė 12.500 nelaisvių ir 17 rusų kulkosvaidžių.

Rusai skelbia, jog Vladimir-Volinsko apygardose priešininkai darė smarkias atakas, bet buvo atmušti kulkosvaidžiais.

Į vakarus nuo Brody rusai užklupo naktį vokiečių būrį ir neiššovė nei vieno šūvio išbadė 20 vokiečių ir nelaisvėn paėmė 12.

Palei upę Narajuvka eina smarkūs mušiai. Tuose mušiose krito narsus rusų pulkininkas Gubin ir leit-pulk. Semicheff.

Karpatų kalnai jau apsidengė baltu sniegu. Snieguotuose Karpatuose rusai užėmė keletą augštumų.

SUKAKTUVES.

Rugsėjo 18 d. sukako metai, kai pateko lietuvių sostinė Vilnius vokiečiams.

PIRKO CUKRAUS.

New Yorke Greikijos valdžia užsakė daug cukraus. Užsakė už \$700,000. Dabar cukrus liuduojuamas į laivą ir greitai laiku bus išvežtas.

NESIROKUOJA.

Valstybės kariaujančios prieš vokiečius inteiškė Švedijai notą su patarimu labiau laikytis neutraliteto. Švedijos valdžia atsakė, jog nesikalbės su tomis valstybėmis apie neutrališkumą, nes ji nuo pat karės pradžios laikiusis tikro neutraliteto.

UKRAINEČIAI VEIKIA.

Bostono ukrainiečiai — atėiviai iš pietinės Rusijos ir rytinės Galicijos pasiuntė prezidentui Wilsonui atsišaukimą, kad Suv. Valstijos rūpintūs gauti vietą busiančioj taikos konferencijoj ir paremtų mažųjų tautų norą pasirinkti sau valdžią, po kuria bevelis liktų.

Plauks atgal.

Dabar, kareie einant aukšas plaukte plaukia iš Europos Amerikon. Kasdien amunicijos išgabenama Europon bent už \$1.000.000. Bet nurodoma, jog kareie pasibaigus aukšas tuoj ims plaukti atgal. Apie tai pasakoja garlaivių kompanijos. Sako, jog amerikoms begalo indomu bus aplankyti karės laukus. Sako, jog 100,000 amerikonų pirmais metais po karės sustojimo aplankys garsių skerdynių vietas. O kiekvienas mažiausia išleis po \$1.000. Tai pirmais metais amerikoni paliks Europoj \$100,000,000. O paskui didžias sumas pinigų išėiviai siųs saviškiams atstatymui tėviškių.

Dabar jau garlaivių kompanijos rengiasi gabenti Europon daugybes turistų. Prie to rengiasi North German Lloyd, Hamburg American Line, White Star Line, Atlantic Transport, Red Star line ir St. North German Lloyd jau turi 107 pasażirus, kurie plauks Europon kaip tik ten kariaujančios valstijos sudės ginklus.

INDIJONAI UŽKARIAUS CHICAGO.

Pottawatomie indijonai savininkas Chicago. Jie tvirtina, jog tos vietos, kur guli Chicago buvo neteisėtai iš jų išplėšta. Tos indijonų genties vadai užves bylą mieste Mayetta, Kansas.

PREZIDENTAS DALYVAVO SESERS LAIDOTUVĖSE.

New Londone, Conn. mirė prez. Wilsono sesuo. Mirusioji buvo pergabenta į Columbią, L. C. ir palaidota šale tėvų. Laidotuvėse dalyvavo prezidentas ir jo žmona.

PRADĖS AGITACIJA.

Prez. Wilson subatjo pradės agitacijines prakalbas. Pirmą prakalbą pasakys Shadow Laws, N. J.

LAIŽYBOS.

New Yorke vienas piniguočius daro laižybas, jog Hughes laimės rinkimus. Sudėjo \$10.000.

NUBAUDĖ NEGRĄ.

Malden, Mass. — Distrikto teismas nubaudė ant \$50 negrą Stikes už nelegalų svaigalų pardavinėjimą. Tas negras yra tėvas 21 vaiko.

ATVEŽĖ ITALŲ IR PORTUGALŲ.

White Star linijos garlaivis Cretie pribuvo į Bostoną ir atvežė 1700 italų ir portugalų.

NELAIMINGŲ ATSITIKIMŲ SKAICIUS.

Pennsylvanijos valstijoj per pereinus 8 mėnesius nelaimingų atsitikimų buvo 166.084. Iš-eina, jog kasdien nelaimingų atsitikimų prie darbų buvo 810. Užnušimų darbuose buvo 1.582. Iš visų nukentėjusių atlyginimą gavo 49.552. Pašėpa gavo 418 našlių, 130 tėvų, 1.055 vaikų, 14 seserų, penki broliai ir viena broliaduktė.

Riaušės.

Utarninke buvo kilę smarkios srytkarių darbininkų riaušės. Riaušės prasidėjo, kuomet streiklaužiai bandė dirbti. Į važiuojančius karus pasipylė akmenai, plytgaliai. Minios streikininkų ir jų prietarėjų šturmavo dvi karų stotis, išvaikė policionus ir streiklaužius. Stotyse streikininkai pridarė daug blėdiės.

Prie 42 ir Broadway minia užatakavo karą. Jo pasażieriai išlakstė.

Daug areštavimų padaryta. Kai minios sulaikė karus atakavo elevatorius. Nuo stogų mėtė į juos butelius ir plytgalius.

PAREMS STREIKININKUS.

Įvairios unijos nubalsavo paremti streikuojančius srytkarių darbininkus. Zydų unija su 200.000 narių nubalsavo streikuoti. Kitos unijos nubalsavo taip-gi. Ketverge žada išėiti streikan 700.000 darbininkų.

STREIKUOJA GORSETŲ DIRBĖJOS.

Springfield, Mass. — Gorsetų 250 darbininkų streikavo. Jos reikalavo, kad kompanija verstų darbininkes prigulėti prie unijos. Kompanija atsisakė. Mat darbininkės nori, kad tik unijistės būtų priimamos darban.

DELEGATŲ PRAKALBŲ MARŠRUTAS NAUJOJE ANGLIJOJE.

21	"	Rumford, Me.
22	"	Manchester, Vt.
23	"	Brighton, Mass.
24	"	So. Boston, Mass.
25	"	Worcester, Mass.

Po to bus kelių dienų pertrauka. Tolimesnis maršrutas bus netrukus paskelbtas.

O viršminėtų kolonijų lietuviai su didžiausiu uolumu darbuokitės, agitokite, skleiskite žinias apie atvykimą pas jus delegatų — Kun. Dr. V. Bartuškos ir Dr. J. Bielskio — kurie jums papasakos dabartinę Lietuvą.

Delegatų Prakalbų Turinys Kelionė Lietuvon.

- Lietuva po vokiečių — dabartinė Lietuvos išvaizda.
- Administracija: Lietuvos sutvarkymas, valdininkai, teismas.
- Apšvieta: Bažnyčia, mokyklos, laikraštija.
- Ekonomiškas Lietuvos padėjimas: Ūkis, dvarai, prekyba, mokesniai.
- Zydų klausimas Lietuvoje — jų santikiai su lietuviais.
- Lietuviai pabėgėliai Rusijoj: Kaip jie ten pateko, jų padėjimas, kas juos šelpia.
- Lietuvos šelpimas: Kokia pašėpa labiausiai reikalinga, kaip ją suteikti.
- Lietuvos atstatymas: Lietuvos padėjimas po kareie; kas ją gali atstatyti.
- Lietuvos neprigulmybė: Ar ji yra galima, kas yra daroma tame klausime, kas privalo būt daroma.
- Lietuviai belaisviai: Kariški ir civiliai, jų padėjimas ir su jais susinešimas, jų šelpimas, kas tame yra daroma, kas turi būt padaryta.
- Lietuvos jaunimas: Dabartinis jų padėjimas, jų klausimas ateityje.
- Susizinojimas su Lietuva: Ar tas galima, kokiais keliais, ir kaip tai daryti.

DARBININKAS

Užrašoma iš So. Bostono utarninkais, ketvergais ir subatomis
Leidžia Am. Lietuvių Rymo Katalikų šv. Juozapo
Darbininkų Sąjunga.

Prenumeratos kaina:
Metams tris kartus savaitėje \$3.00
Pusmečiai " " " \$1.50
Užrubežiję metams \$4.00
Pusei metų \$2.25

Laiškus, korespondencijas pinigų siųskite adresu:
"DARBININKAS,"
242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

"DARBININKAS" (The Worker)

The Lithuanian tri-weekly paper.
Published every Tuesday, Thursday, and Saturday by
St. Joseph's Lithuanian R.-C. Association of Labor.

Subscription Rates:
Yearly \$3.00
6 months \$1.50

Foreign countries:
Yearly \$4.00
6 months \$2.25

Advertising rates on application
Address all communications to

DARBININKAS,
242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

"Vadas" ir "Zvaigždė"

Iš Petrogrado gavome du numerius naujai leidžiamo lietuvių katalikų savaitinio laikraščio "Vado", kuris formata maždaug panašus į "Saltinį", sustojusių eiti vokiečiams įsibrovus į Lietuvą ir užėmus Seimus. "Vada" leidžia kun. D-ras J. Narjuskas, redaktorium pasirašo kun. D-ras K. Rėklaitis. Sandarbininkauja "Vadui" kun. D-ras Totoraitis, kun. M. Gustaitis, kun. J. Tumas - Vaižgantas, G. Taučius, Mikas Rugsis ir visa eile kitų žymių rašytojų ir publicistų. Apie "Vado" turinio įvairumą ir rimtumą, turint tokius bendradarbius, nėra ko ir sakyti. Dauguma amerikiečių lietuvių gerai pažįsta Tumą - Vaižgantą, kun. M. Gustaitį, skaitė kun. D-ro Totoraitio raštus, tai patys gali numanyti, kad "Vadas" yra vienu iš geriausių ir rimčiausių lietuvių kalba einančių laikraščių.

"Vade" daug vietos pavedama Lietuvos reikalams ir karės nuotikiams.

"Vado" priedas "Zvaigždė", skyriama jaunimui ir gi labai indomus ir įvairius.

Kaikiuruos straipsnius ir žinias iš "Vado" perspaudzinsime "Darbininke".

"Vadas" eina 8 puslapių. Kaina metams 6 rubliai. Antrašas:

Petrograd, Lermontovo prosp. No. 10, kv. 9.

Specija listas nuo priekabių.

Toksai specialistas yra laikraščio "Lietuvos" redaktorius. Neseniai mes "Darbininke" raginome katalikų visuomenę, kad po kolonijas darytų gerą pradžią, bestieigiant Lietuvos Dienos Komitetus, kad tam tikslui kvistų kitas sroves į bendrą darbą. Rodos, kas čia bloga - raginti kitus prie gero darbo, prie geros iniciatyvos? Juk kas nors turi daryti pradžią. Kas nors turi kvisti. Negi gali visi suėti ant karto į paskirtą vietą Dvasios Šventos vedami.

Tečiau "Lietuvos" redaktorius pamatė tame ko tik neprasižengimą prieš tautą, pamatė neaiškia politiką ir prie tos progos pasirūpino vėl jau kas žin kelintą sykį - įžeisti kun. Kemėšį, kad, girdi, šisai dedas visas pastangas, kad tik katalikai su tautininkais viešai nesusieitų. Mesdamas ambalitinima, nepasistengia duoti išrodymų. Kun. Kemėšio vardą "Lietuvos" redak-

torius randa reikalą vaikioti net po juokų skyrius, prie tos progos jo vardą vaikežiškai iškreipdamas.

Į tuos užgauliojimus vieno iš mūsų redaktorių - mes nieko neatsakysime. Nesistengsime atmokėti už piktą piktą - vien jau delto, kad vienybės ir mes, tur-būt, nemažiau trokštame, kaip "Lietuvos" redaktorius. Dabar ne laikas liežuvis rodyti, kada reikia visiem Lietuvos gelbėjimu rūpintis. Kam tas amatas patinka, lai juo užsiima.

Mes čia tik pažymėsime, kad tokia smulka ir nerimta kova prieš asmenis, kokią pamėgo "Lietuvos" redaktorius niekam, jokios naudos negali atnešti. Nei ji tiesos išaiškina, nei blogumą iš mūsų gyvenimo neprašalys. Ji tik skleidžia bereikalingą inirtimą, neapykantą, na ir patį nuodingos plunksnos karžygi pastato labai negeistinoj šviesoj.

"Draugo" užsipuldinėjimai.

"Draugo" redakcija vis dar nepaliauja užsipuldinėti ant "Darbininko". 145 numerį straipsnyje "Darbininko" kurstymai "Draugo" redakcija atkartotina tvirtina, būk "Darb." šmeižias "Draugo" ir jam primetas nebūtūs daiktus. Kelis syk "Darbininke" jau buvo nurodyta, kad čia jokio šmeižo nėra, tik faktų konstantavimas. Todel nematome reikalo toliaus su "Draugu" ginčytis, ir kol "Draugo" redakcija nepradės šalčiau dalykus svarstyti - neatsakinėsime į "Draugo" ar "Sav. Draugo" užmetimus.

L. S. S. 9-asis SUSIVAŽIAVIMAS.

L. S. S. 9-ojo Susivažiavimo Presos Komisija prisuntė "Darbininkui" susivažiavimo aprašymą su pažymėjimu svarbesnių nutarimų. Liet. Socialistų Sąjungos susivažiavimas įvyko rugsėjo 1, 2, 3, 4 ir 5 d. š. m. Chicagoje. Delegatų susirinko 67. Susivažiavimą atidarė Sąjungos sekret. vert. Stilsonas. L. S. S. 9-tasis Susivažiavimas sulys prisijūsto aprašymo nutarė:

1. Įsteigti agitacijos fondą varymui propogandos tarp lietuvių;
2. inkurti korespondencijinę mokyklą;
3. tvirti lietuvių socialistų pašelpinę draugiją, atskirai nuo Sąjungos;
4. organizuoti vaikų draugijėles prie L. S. S. kuopų;
5. Leisti knygas.
6. prisidėti prie bendro aukų rinkimo "Lietuvių Dienoje", jei Am. Liet. Centraliniame

Komitete bus užleista socialistams 4 vietos ir trečdalis visų surinktų "Lietuvių Dienoje" pinigų bus pasiusta L. S. Sąjungos nurodytoms draugijoms Lietuvoje.

Išnešta rezoliucija prieš Europos karę, užgirta Jaunųjų Socialistų Lyga, pasmerkta buržuazinės partijos ir draugijos, užgirta Moterų Progresiškąs Susivienijimas.

Be to dar nutarta kelti organą "Kovą" į kita vietą. Paduota net 5 miestai, iš kurių vienas visuotinu nubalsavimu bus paskirta L. S. S. Centro ir organo sostinė. Naujoje vietoje žadama steigti ir nuosavas namas.

L. S. S. 9-asis Susivažiavimas panaikino Veikiantį Komitetą.

Socialistų Susivažiavime buvę nemažai karščių ir ginčų, bet galų gale visi apirimę ir susitaikę.

Socialistai iš savo susivažiavimo nutarimų daug ko naudingo tikisi savo Sąjungai atėjtyje.

Nuo savęs galime palinkėti socialistams surimtėti ir sužmonėti, nes be jų dviejų dalykų ir geriausi nutarimai užniek neuima. Ikišiol mūsų socialistams kaip tik tu dviejų dalykų ir trūko.

CENTRALIO AMERIKOS LIETUVIŲ KOMITETO PRANEŠIMAS.

Lietuvių Dienos sutvarkymo reikale C. A. L. Komitetas praneša lietuvių visuomenei sekančiai:

1, kuriose lietuvių kolonijose dar nėra sustvėrusių lietuvių Dienos Komitetų, reikia kuongreičiausiai sutverti. Jei nežinoma kaip pradėti darbą, reikia kreiptis į C. A. L. K. jo Raštine g. Pirmininko adresu.

2, kur yra susitvėrę Komitetai, tegu tuojau paduoda savo adresus, idant jiems būtų galima išsiuntinėti šie dalykai:

a, Lietuvos Dienos sutvarkymo rezoliucijos apspazinimui suorganizavimu savo dalyko.

b, oficialų C. A. L. K-to įgaliojimą aukų rinkimui Lietuvių Dienoje, be kurio visai bus negalima rinkti aukų.

c, p. Sub. Valst. Prezidento proklamacijų padavimui į vietos laikraščių ir perstatymui visiems asmenims, į kuriuos bus kreiptasi aukų rinkimo reikale;

d, dežūčių pinigų rinkimui, e, ženklelių prisegimui aukotojams (tags), g, raiškėčių ant rankos pinigų rinkėjams,

h, atspausių laiškų anglų kalba į biznierių, i, čekių, kuriuos reikės pridėti prie tų laiškų, k, iškabų ir kitokių dalykų, kuriuos pagamins C. A. L. K-tas Liet. Dienai.

Raštani reikia nurodinėti koki skaičių tų dalykų prisijūsti. C. A. L. K-to Raštineje galima gauti ir visų kitokių informacijų Lietuvių Dienos reikale. Raštines adresus:

J. S. Lopatto, Esq.
47 Bennett Bilg.
Wilkes-Barre, Pa.
Su tikra pagarba,
C. A. L. K-to Prezidentas,
J. S. Lopatto.
Raštinnikas **M. Šalčius.**

ŠTAI KO MUMS REIKĖTŲ.

Neužtenka mums, kad tik pasigirti: - Aš esu lietuvis, aš myliu tėvynę, myliu savo žmones. Ne, negana to. Reikia būti ir geru lietuviu, geru ir doru tėvynainiu. Suprasti tėvynės Lietuvos reikalus; ją šelpti, ją pačią ir jos kalbą gaivinti. Nesigėdinti prieš pasaulį pasakyti: - Aš esu lietuvis! Aš stoju už savuosius! Nežengti pėdomis tokių, kurie be pertraukos alasuoja savo nuobodulio dainą, būk esą lietuviams, bet jei kas del Lietuvos daroma, jie bėga su žyvais arba su kitokiais lietuvių priešais, kurie niekina viską kas tik lietuviams yra brangu, kas šventa lietuvių tautai. Taip paprastai daro mūsų tautos netikie vaikai, cicilikai, laisvamaniai ir kitoki bedieviai. Jie su lietuviams bendro

nieko neturi. Jie, lietuvi, ypač išpažįstantį katalikų tikėjimą gatavi paskandinti vandens šaukšte. Jie meiliau su žyvais ir kitokiais draugauja, negu kad su savo tikrais broliais lietuviams katalikais. Jiem nerūpi tautos gerovė, tik rūpi, ir to trokšta, kad jų brolių lietuvių katalikų, būtų išgriautos bažnyčios, išmušti knygainiai, išnaikinti katalikiški inteligentai, ir kiti visuomenės veikėjai. Jie drįstų, (jeigu nebūtų pasaulinės valdžios) atteiti į savo brolių lietuvių katalikų namus, ir viską sunaikinti kas tik yra brangu lietuviui katalikui. Laisvamaniai viešai daro agitacijas, kad išlietuvių, savo brolių išnaikinti tikėjimo jausmus, kad išplėsti iš jų širdžių dorus gyvenimo principus. Dar drįsta teršti, šmeižti savo brolius lietuvius katalikus ir visokiais būdais juos žeminti. Jų mieras yra, kad mūsų jaunąją gentkartę pavyluotų pas save ir išauklėti bedieviškoje dvasioje. Broliai, lietuvi katalikai, mums reikia, tą viską permatyti ir jų klastų sergėtis, su jais nebičiulianti. Užvis labiausia sergėti mūsų jaunuoju, mažuteliu angačius kudičius. Jus, tėvučiai ir mamaitės, atkreipkite dėmesį į savo vaikučius. Aš nemanau, kad jūs norėtumėte, kad jūsų vaikučiai būtų blogi, kad jie būtų ištvirkę. Kiekvienas tėvas, kiekviena motina, nors jie ir nebūtų tikrai dori, bet tikrai žinau iš dešimts metų praktikos, kad kiekvienai tėvai nori, kad jų kudičiai būtų geri, kad būtų dori, kad būtų paklusni. Atminkit, kad blogo nereikia mokinti, dar ir apsaugoti nuo blogo, vaikai išmoksta blogų papročių, papiktinančių apsiėjimų, ir negražių kalbų. Persitikrinkit patys, kad teisybė sakau. Atsižvelgkit į vaikus cicilikų, laisvamanių arba bedievių. Kokios jų kalbos, koki keiksmalai, koki pliauškimai iš jų burnos išeiną? užaugimas žmogui tokias kalbas išgirdus ausys nuraušta ir gėda klausyti. Nu, gi, ką sakyti, kad kai mūsų vaikučiai, kurie su jais draugauja, ir viso to išmoksta, kas paskui labai sunku iš tų vaikučių išvalyti. Kudičias tampa susimaišęs, nes jo širdiukė pagadinta piktais įspūdziais, toks kudičias dar neturi tiek jėgų, kad atskirti blogą nuo gero, o blogosios pušės visuomet esti lengvesnės ir labiau patraukiančios, negu kad pratinimai prie gero, doru gyvenimu. Tuomet kudičias, lieka nepaklusnus, tinginys, o paaugęs, kuomet jau pradeda ieškoti blogų draugų ir jų blogų sueigų. Ir dažnai atsitinka, kad tėvus pameta ir jokios paramos senatėje tėvai iš savo vaikų neturi...

Ar jūs daug galėtumėte surasti tokių vaikų, kurie buvo neauklejami dorai, arba kurie augdami draugavo su cicilikų ir bedievių vaikais, ar daug jų paaugusių yra paklusnais savo tėvams ir, ar parėmė bent kuom savo tėvus? Ne, nedaug. Juk mes pažįstame ir cicilikų, laisvamanių, arba bedievių šeimynas, pažįstame ir jų vaikus, galime prisistebėti jų apsiėjimams. Pažįstame ir paaugusius jų vaikus, ir aiškesnį nusprendimą sau galime statyti apie jų paklusnumą savo tėvams.

Neboto, atsiranda ir labai gerų tėvų blogas vaikas arba mergina, bet tas tai atsitiko iš neatsargumo, gal buvo nepastebėta, kad jie draugavo su netikisiais arba bedievių vaikais.

Pasitaiko ir tas, kad bedievių tėvų vaikai esti daug geresni už pačius tėvus, o tas buna iš to, kad jų vaikai augdami draugavo su lietuvių katalikų dorai auklėjimais vaikais.

Sinom žygiu tiek. Kitu kartu nurodysiu keletą pavyzdžių, iš mūsų draugiško gyvenimo, kiek teko prifirti man per dešimtį metų Waterbury gyvenant tarp bedievių cicilikų ir laisvamanių.

J. V. Kovas

Kun. Dr. V. Bartuška. Kelionės įspūdziai.

(Tąsa)

Ir vėl liuosas.

Kuomet aš buvau Kauno kalėjime, vokiečių užsienio ministerija sužinojo apie mano suareštavimą. Pakilo dideliausias triukšmas. Iš ten parėjo įsakymas Kaunan, kad mane kuongreičiausiai paleisti. Kauno militarė valdžia paleist mane paleido, bet nenorėdama gėdos turėti vis-gi nubaudė 1000 markių. Atvykus Berlynan sužinojau visą dalykų stovį. Ponas Trautmanas, Betmann-Holvego sekretorius man pranešė, kad valdžia mananti man sugražinti pinigų ir prašė manęs palaukti Berlyne iki nepareis pinigai. Aš, nuvargintas kalėjimo nebeapsimiau laukti Berlyne, bet prašiau kuongreičiausiai duoti man pasportą Šveicarijion. Pasportą gavau ir toj-pat dienoje apleidau Vokietiją. Atvažiavęs į Basliją ir parodęs pasportą, sužinojau kad toj vietoj negaliu pervaziuoti į Šveicariją. Tas-gi kelias yra kaip tik trumpiausias. Joki maldavimai negelbėjo. Turėjau važiuoti valandą atgalios, imti kitą traukinį į Singeną ir aplinkui per Zurichą važiuoti Friburgan, kuriame gyvenau kadaisia per ištisus 5 metus. Nuvargintam kalėjimu tos dešimts pridėtų valandų nelabai patiko. Prašiau Dievo, kad Jis man pridotu kantrybės, nes jaučiau kad mano dirksniai visai nusilpnėjo po tų visų pergyvenimų Lietuvoje. Laimingai pribuvęs Friburgan ten sufradau mano draugą, gyvenantį sykiu su p. Karuža ir keletą studentų lietuvių. Tarpu pažįstamų ir draugų liuosoj nuo visokių suvaržymų šalyje pasitaisė mano nusilpnėjus sveikata. Šveicarijoje teko man suėti su grįžtančiu iš Rymo p. Yčui, kuris gyrėsi kad matęs popiežių ir šnekejės su juom apie Lietuvos vargus. Jisai tvirtino, kad popiežius žadėjęs paskirti lietuvių dieną katalikų bažnyčiose. Kaip vėliau, būdamas Ryme pas popiežių sužinojau, kad Šventasai Tėvas žadėjo Yčui šelpti lietuvius kiek galėdamas, bet kad dienos del nekurių svarbių priežasčių nemanęs paskirti. Nuo p. Yčo sužinojome gana svarbių žinių apie vargus lietuvių išbėgusių Rusijon. Pasirodo kad jų turima pabėgėliams 200 mokyklų, kad įsteigta net dvi mokyklų technikams, dvi gimnazijos, vieną progimnaziją, saulės kursai ir daugelis prieglaudų su sanatorija. Prieš tą visą puikiai suorganizuotą darbą eina ištautėlis p. Bulota. Tik džiaugsmas ima kad mūsų pabėgėliai iš tėvynės turi kur savo vaikelius padėti, ir varge kur savo galvą priglausti. To visko jiems pavydi p. Bulota.

Laikė mūsų viešėjimo Šveicarijoje buvo rengiamas tautų suvažiavimas-konferencija. Mudu su draugu turėjome atstovauti Amerikos lietuvius. Mūsų laimei atvažiuo trys lietuvius iš Vilniaus. Laikė tautų kongreso daug guostasi prieš visokius persekiojimus ir pripauidimus, kuriais vaišina rusai, vokiečiai, angli mažesniais tautas. Išneštos rezoliucijos ir tautų deklaracijos. Lietuviai savo deklaracijoje nupiešė vargus, kuriuos toji tauta pergyveno per ištisus šimtmečius, o ypatingai papuolus po rusų jungu. Apskelbta Lietuvos nepriegulmybė, kaip geriausias išgelbėjimo tėvynės kelias. Po konferencijos atvyko Šveicarijion ir kun. Prapuolenis iš Rymo. Paskutinė dienos buvimo Šveicarijoje gavau iš Vokietijos žinią, kad vokiečių ambasadorius malonėtų su manim pasimatyti Berne. Nuvažiavau. Sužinojau, kad dalykas yra sugražinime tų 1000 markių. Vokiečių valdžia norėjo atiduoti tuos pinigus Vilniaus Centraliniui Komitetui nukentėjusiems nuo karės lietuviams šelpti. Aš nesutikau, reikalaudamas kad mano pinigai būtų man sugražinti. Ambasadorius nežinojo, ką daryti. Žadėjo pranešti apie tai savo valdžiai. Kuom tas viskas pasibaigė nežinau. Nes ant rytojaus po pasimatymo su vokiečių amabsadorium, apleidau Šveicariją. Mano kelionės draugas nuėjęs Berne pas Amerikos ambasadorių, sužinojo kad negalės važiuoti Italijon, nes buvo Vokietijoje, turįs grįžti namon per Vokietiją. Jį palikau Šveicarijoje. Aš-gi nuėjau pas rusų konsulį. Čion sutikau naujas kliūtis. Rusų konsulis iš syk pasakė, kad neavizuosias mano pasporto Italijon, nes buvau Vokietijoje. Su dideliu vargu pavyko man jį pertikrinti, kad nesu vokiečių šnipas, kad mano tikslas buvo nuvykti Lietuvon organizuoti lietuviams pagalbą. Galutinai konsulis sutiko išduoti man naują pasportą, o mano senąjį persiusti New Yorkan rusų konsuliui. Gavęs pasportą, begalo nudžugau, nes kas-žin delko nesinorėjo grįžti per Vokietiją, nors vokiečių ambasadorius ir valdžia iš Berlyno man proponavo važiuoti pažūrėti lietuvių nelaisvių Vokietijoje. Aš pasiūliau tą smagumą mano draugui Dr. Bielskiui. Gavęs pasportą iš rusų konsulio ir avizavęs jį pas Italijos konsulį sykiu su pralotu Prapuoleniu leidomės Rymo linkui.

Ant Italijos rybų sužnota iš mano kvitancijų ir nekurių vokiškų iškarpu iš laikraščių, kad mano būta Vokietijoje. Turėjau prisipažinti. Jau buvau manęs, kad reikės grįžti Šveicarijion, arba pasilikti uždarytu Italijoje. Policija tirinėjo ištisus 4 valandas. Tasai nuolatinis netikramas ir baimė ir vėl sugadino da nevisai patamsytus Šveicarijoje dirksnius. Bet kun. Prapuolenio pasakymas, kad mane pažįsta, kad esava iš tos pat diecezijos, ir kad aš

Italijon.

nesu šnipas įtikrino Italijos rybų oficerius, kurie galutinai leido man važiuoti Ryman. Jie baisiai šnairavo, kuomet sužinojo, kad noriu matyti šv. Tėvą. Nors šnairavo, bet vis-gi paleido. Kelionė Ryman buvo gana nuobodi. Tik trečioj dienoj atsiradova su pralotu Ryme. Ryme atsirado nauji rūpesniai. Matyti šv. Tėvą, ne taip juk lengva lietuviams, kuriems lenkai visokiais neleistiniais būdais stengiasi užkirsti kelią. Darė jie kliūtis p. Yčui. Kuomet rusų pasiuntinio vietininkas (Charge d'affaires) prie Vatikano prašė šv. Tėvo sekretoriaus Pacelles audijencijos p. Yčui, anšai pasižadėjo viską padaryti. Pažadėjo - neišestėjo, Trys dienos praslino, o audijencijos kaip nēr, taip nēr. Tuomet p. Bock kreipėsi į kardinolą Gasparį, klausdamas kada lietuvių dmos atstovas gausias audijenciją. Pasirodė kad jisai nieko nežino. Užklaustas Pacelai teisinosi tuom, kad būk rusų parlamentariai lankė pirma italų švietiškąją valdžią. Prisiilaikant Vatikano etikos-kodekso toks elgimasis yra peiktinas, ir panašins asmenims, paprastai, audijencija pas šv. Tėvą atidedama vėlybesniam laikui. Tai buvo žinomas Pacello paprastas vinguliavimas. Lenkai atstovai lankėsi pas šv. Tėvą daug anksčiau ir jokių kliūčių neturėjo, lietuvių atstovas turėjo panešti bausmę už visus. Rusų pasiuntinys, apvilts kelis sykias Pacello mano audijencijos reikale kreipėsi stačiai prie vyriausio šv. Tėvo sekretoriaus kardinolo Gaspari. Subatoje būta p. Bock'o prie Gaspari, o aš gavau užkvietimą nedėlioje, kuriame buvo pasakyta, kad mano privatinei pas šv. Tėvą audijencijai paskirta 11½ valandųj panedėlyje. Stebėtinai greit. Pralotas Prapuolenis, sužinojęs apie tai, begalo džiaugėsi. Jau, sakė jis man, Vatikanas pradėjo kitapį lietuvius žiūrėti. Lenkų intrigos gal nors syki galą gaus. Panedėjį pralotas Prapuolenis užsidedo savo žiedą, pasiėmė aukšnij retėžį, ant kurio kybojo didelis kryžius ir užsidedo ant krutinės. Manau, kas čia bus. U-gi, sako pralotas, aš Tamstą palydėsiu pas šv. Tėvą. Pasiėmėva automobilių ir nudundėjome į vatikana.

Šv. Tėvo kareiviai-sargai stojo į frontą, kuomet pamatė vyskupū išrodantį mūsų tautietį kun. Prapuolenį. Pralotas juokavo, kas per vienas turi būti patsai ponas, jeigu jo palydovas daro tiek triukšmo ir tiek įspūdzijų į kareivius. Galutinai mudu atsiskyrėva. Mane nuvedė į kambarį kur laukiau pakvietimo. Už dešimts minučių, kuomet pasibaigė kokios ten kongregacijos atstovų audijencija, kareivis-kvieslys pavadinome mane į šv. Tėvo kambarį. Šv. Tėvas inėjus man pas jį, atsidėjo padavė ranką, kurią pabučiavau ir žiedą ir pasodinome mane prie stalo, prie kurio jisai pats sėdėjo. Tamsta lietuvis iš Amerikos prabilo šv. Tėvas. Taip šventasai Tėve esu kunigas iš Harrisburgo diecezijos. Tos decezijos, ką neseniai mirė vyskupas Shanchanas. Stebėjau iš senelio atminties kuomet jisai man priminė, kad gavome kitą vyskupą iš Philadelphiajos. Neseniai prieš Tamstos atsilankymą, buvo pas mane jūsų tautos atstovas, tėsė toliau šv. Tėvas, tik aš norėčiau žinoti, kaip jisai sugyvena su bažnyčia. Man tuojau atėjo į galvą lenkai. Ar tik neapsmeižė p. Yčo pas šv. Tėvą tie mūsų amžij bičiuliai. Kam gi būtų tasai klausimas! Atsakiau, kad p. Yčas yra tikintis protestonas, ir kad nėra katalikų bažnyčios priešas, atpenk kad šioje kareje labai daug pasitaravo katalikų visuomenei. Atsakęs į šv. Tėvo abejojimus indaviau jam mano ingaliojimus, Lietuvos kunigų prašymą pagelbos Lietuvai su pasirašymu Centralinio Komiteto valdybos, ir memorialą, išaiškinantį dabartinį Lietuvos padėjimą pašelpos žvilgsniu. Dokumentus-gi indaviau kardinolui Gaspariui. Inteiķęs šv. Tėvui viršminėtus dokumentus ir, norėdamas sužinoti, ar ištikro šv. Tėvas pažadėjo lietuviams dieną, katalikų bažnyčiose, pridūriau, kad esu skaitęs rusų, frankų ir šveicarų laikraščiuose apie šv. Tėvo pažadėjimus. Šv. Tėvas nustebė. Taip, sako jisai, teisybė, kad žadėjau šelpti lietuvius kiek išgalėdamas, bet neteisybė, kad skyriau lietuviams dieną. Na, manau sau, te tau kūmetę pyragą. Dalykas mat tame: Jūsų klausymas, tėsė toliau Jo Šventenybė, surištas su lenkų klausimu; pasaulis nemoka jus atskirti nuo lenkų. Duodami aukas lenkams katalikai manė šelpią ir lietuvius. Supratau, kad reikia gelbėti situaciją. Išdėsičiau šv. Tėvui visą dalykų stovį. Pranešiau Jo Šventenybei lenkų elgimąsi su lietuviams karės metu. Priminiau, kokią rolę sulošė Vilniaus administratorius kun. Michalkevičius, apversdamas Jo vardu prisijūstus lietuviams pinigus mokyklų steigimui Lietuvoje, kur lenkinama lietuvių vaikai. Priminiau jo neteisingą pasielgimą su lietuviams, kuriuos norėjo supiudyti, indudamas 8000 rublių Agromonijos ir teisių gynimo draugijai, aplenkdamas tokiu būdu Centralinį Lietuvių Komitetą, kuris, galima sakyti, tik vienas neša ant savo pečių visą šelpimo našta. Šv. Tėvas begalo stebėjosi tuom liūdnu dalykų stoviu Lietuvoje. Supratau, kad reikia naudotis momentu. Paakinau šv. Tėvą apie rusų ortodoksus milijonus lietuvių pabėgėlių šelpimui paaukotus. Pasakiau, kad tuose milijonuose tūno pavojus katalikystei Lietuvos. Ljetuviai vargo jurėse besimaudydami, susilaukę pasgelbos nuo pravoslavų, be abejoj užlaikys dėkingumo jausmus, tuom labiau kad katalikų pasaulis juos visai pamiršo.

(Toliaus bus.)

Kas girdėti Lietuvių kolonijose.

NEWARK, N. J.

Kad sujudo, tai sujudo.

Rugs. 13 d. Spaudos Komisija laikė jau 3-čią susirinkimą. Pirmu sykiu prisūnė šios Draugijos atstovus: Sv. Petro ir Povilo 3, Labdarybės 3, Sv. Rožančias 3, ir Sv. Uršulės 3. Išvisio dalyvauja 9 dr-jų ir 3 idėjinių organizacijų kuopų atstovai. Pirmiausia pradėta svarstyti apie vakarų rengimą. Nutarta rengti 4 vakarus namie, o penktą važiuoti į Perth Amboy. F. Vileikis, LDS, 14 kp. atstovauja paaiškinti, kas link kalbėtojų. Sakė esąs nuskrutęs p. J. Ramanauskas iš Bostono. Nutarta visais vakarais rengti po vieną prakalbą. Kitais vakarais pasizadėjo kalbėti vietinis klebonas kun. Dobužinskas, kun. Švagždis, Patersono klebonas ir p-lė A. Jakubaičiūtė iš Patersono. Kiekvieną vakarą įžanga padaryta po 10c. Visiems vakarams kartu perkant 30c. Literatūros platintojams įžanga velni, trims ypatoms, kurios daugiausia išplatins, nutarta duoti dovanų. Literatiška komisija paaiškino, kad partrauks "Darbininko" leidžiamo kalendoriaus 500 ekzemplorių ir keletą šimtų egzempliorių įvairios rūšies knygų ir laikraščių. Kas užsirašys laikraštį ant metų vertės \$2.00, gaus dovanoms "Darbininko" kalendorių.

Gryną pelną nutarta sunaudoti ant Liet. Kat. Spaudos reikalų, dalį ant dainų išleidimo, o kitą nupirkti knygų, laikraščių ir padalyti tokiems žmonėms, kurie gailis keleta centų išleisti knygelei.

Toliau tapo nutarta Harrisoniams pagelbėti surengti Spaudos Savaitę. P. Vališius ir D. Bareika pranešė, kad Spaudos Savaitę Perth Amboy negalima bus gauti sveatinės. Tai-gi nutarė truputį vėliau po spaudos savaitės važiuoti su katal. literatūra. Gerb. mūsų klebonas davė įnešimą, kad reikia suorganizuoti gabią ir uoliausią jaunuomenę ir padaryti tam tikrą draugiją taip kad toji dr-ją nuolat vartytų kuoplausiai agitaciją po visas artimesnes lietuvių kolonijas, platinama liet. katalikišką spaudą, taip kaip yra daroma Vokietijoje ir Belgijoje pas katalikus, prieš kuriuos niekas neatsilaiko. Jokie masonai ir cicilikai prieš belgų ir vokiečių katalikus neatsilaiko.

Tai-gi gerb. klebonas paaiškino, kad ir mes lietuviai galim taip padaryti o ypač Newark, kur randasi apšėtai uolių veikėjų.

F. A. V.

NEWARK, N. J.

Rengiasi prie Spaudos Savaitės.

Rugsėjo 13 d. Newarko katalikiškų dr-jų ir kuopų atstovai, turėjo jau antrą susirinkimą aptarimui paskėngesnio surengimo Katalikų Spaudos Savaitės. Atstovus kaip girdėt beveik visos katalikiškos dr-jos ir kuopos yra išrinkę, bet gal dėl nežinojimo visi nepribuvo. Vis-gi susirinko nemažas būrelis, kurie rimtai tarėsi spaudos savaitės reikalė.

Iš komisijų išduotų raportų paaiškėjo, kad viskas yra tvarkoma ir veikiama kuogėriais. Patėmyta, kad "Darbininke" pagarsinta kalbėtojus maršrutė būk lankysis Newark 23 d. spalio, bet atstovai nekreipė daug atydos į tą pagarsinimą, tik pasakė, kad mes 22 nieko nerengiamė. Pirmas vakaras Newark bus panedėlio vakare t. y. spalio 23 d. ir tame vakare Ramanauškas turėtu kalbėti.

Komisijai palikta apie tai pranešti apskricio vadui. Bet budangi nenorima užmiršti ir savo kaimynų Harrisoniečių, tai-gi ir ten paskelbti diena

turbūt turės būti atmainyta, ir komisija viską praneš ant sykio, t. y. apie Newarko ir Harrisino Spaudos Savaitės rengimą. Atstovai labai nudžiugo, kai paaiškėjo, kad mes Spaudos Savaitę per 4 vakarus turėsim vis po naują ir gabų kalbėtoją.

Vakarai bus sekančiai: spalio 23-24-26 ir 27 dd. Be prakalbų, kurios bus kiekvieną vakarą bus visokių pamarginimų. 2 vakaru bus lošta teatrai su kitais pamarginimais. Pirmą vakarą didelis koncertas, ir tas vakaras susidės vien iš įvairių margumynų. Kiekvieną vakarą bus parduvinėjama literatūra ir užrašinėjami laikraščiai. Literatiška komisija, kaip girdėt, parūpino įvairiausių knygų, taip kad kiekvienas galės nusipirkti tik ką kokią jis norės. Taip-gi Newarko dr-jų atstovai nusprendė duoti dovanas tiems, kurie užsiprenumeruos visiems metams kokį didesnį laikraštį.

Newarkiečiai katalikai ir visi kiti dori lietuviai turi rengtis su didžiausiu stropumu sukilti katalikų spaudos savaitę, nes tai dar pirmą sykį lietuviams savo gyvenime teko pamatyti. Išrinkta tapo-gi komisija, kuri surinks tam tikrus gabius spaudos platintojus. Iškeltas sumanymas, kurį visi atstovai mieliai sutiko, t. y. kad ir po Spaudos Savaitės suorganizuoti tam tikrą būrį spaudos platintojų, kurie tą darbą be paliovos vartytų pirmyn.

Taip-gi reikia paminėti, kad newarkiečiai nepamiršta ir lietuvių lienos, prie kurios visu smarkumu pradeda rengties.

Galima tikėti, kad newarkiečiai viską surengs atsakančiai, nes jau nebe pirmas sykis, kur pasirodė pirmesniais ir veiklesniais.

Dieve, jiems padėk. Volungėlis.

WORCESTER, MASS.

Ruošias prie pašventinimo Bažnyčios.

Rugs. 10 d. klebonas kun. J. J. Jakaitis sušaukė kat. dr-jų atstovus del prisirengimo prie naujosios bažnyčios pašventinimo dienos.

Bažnyčios pašventinimas bus 12 d. spalio š. m. (Columbus Day). Tai bus iškilmingiausia diena Worcesterio lietuvių istorijoje, apie 9 valandą iš ryto bus apvaikšėjimas po miestą. Dalyvaus visos vietos lietuvių kat. dr-jos. Taipgi bus užkvietos parodoj dalyvauti visos vietos svetimtaučių kat. dr-jos. Tikimės ir iš kitų miestų lietuvių kat. dr-jų. Bažnyčios pašventinimas bus 10:30 iš ryto. Po pašventinimo iškilmingos šv. mišios, po mišijų visa paroda eis į "Mechanics Hall", Main str. Iš ten paroda išsikirstys pietu. Kurie norės galė: pietauti ant vietos (Mechanics Hall). Ten bus visokių valgių ir nesvaiginamų gėrimų, svečiai galės pavalgyt atsilisėt ir pasikalbėt. Po pietų apie trečią valandą Mechanics Hall, bus koncertas ir prakalbos. Ant prakalbų bus užkvietas ir vietinis miesto majoras G. M. Wright. Taipgi bus ir kitų kalbėtojų svetimtaučių ir lietuvių. Tikimės, kad toji diena sustiprės lietuvių katalikų dvasią ir priduos daugiau drąsos kovojimė už mūsų šventą tikėjimą.

Vincas Vilkauskas.

NORWOOD, MASS.

Bažnyčios pašventinimas.

Praslinko jau pora savaičių, bet nieko nemačiau laikraščiuose apie iškilmes mūsų mieste stelyj 4 d. rugsėjo. Tai nors neturėdamas laiko stengsius kiek galint parašyt apie viršmintę dieną, nes tą dieną atsiuvo pašventinimas lietuvių šv. Jurgio bažnyčios. Taipgi buvo labai didelė paroda. Dr-jų dalyvavo toj parodoj 13 ir šeši benai. Iš vietinių dr-jų dalyvavo šv. Jurgio Kareivio, šv. Kazimiero Karalaičio, Neperstojančios Pagelbos P. Šv. ir lenkų dr-stė šv. Petro.

Iš Bostono dalyvavo D. L. K. Keistučio, iš So. Bostono šv. Petro ir Povilo, šv. Kazimiero R. K., šv. Jono Evangelisto, Saldžiausios Širdies ir Moterų dr-stė Lietuvos Dukterų; iš Cambridge šv. Juozapo ir moterų dr. Nekalto Prasiđėjimo P. Šv. ir šv. Juozapo iš West Lynn. Oras buvo tą dieną gražus, žmonės jau iš anksto rinkosi prie bažnyčios, vietinės dr-jos susitarke bažnytinę svetainę 9 val. iš ryto maršavo ant Central stoties dviejų benų lydimi. Ejo pasitikti dr-jų. Tuoj ir pribuvo du special traukiniai, kuriais pribuvo virš minėtos dr-jos.

Visos draugijos maršavo link klebonijos, kur laukė vyskupas ir kunigai ir jie praleido parodą. Prie bažnyčios pasigirdo varpo balsas. Dr-jos sustojo prie bažnyčios persiskyrė ir abi puses gatvės. Vyskupas ir kunigai važiuo tarpu. Prie bažnyčios patiko juos maimė, ir tąją pasiutinytę mes turim šventai pildyti. Kitai mes darom patys sau sarmatą, blėdį ir užsipelnome nuo dr-jos papeikimą.

Dar aš noriu priminti jums broliai ir seserys, kad mes esam išrinkti ne į bile kokią komisiją, ne piknika arba baliu surengti. Mes esam išrinkti į katalikų spaudos platinimo komisiją! Kas tas reikiška? Tie visi piknikai ir baliai tai yra niekniekis prieš šitą mūsų pasiutinytę. Mes esam išrinkti vest mūsų tautą prie apšvietos, apvalyt mūsų brolius lietuvius nuo visokių šlamštu. Apsaugot juos nuo netikrų pranašų, skleist tarpe jųjų dorą, sutikimą, ir meilę. Tai-gi broliai ir seserys, del meilės Dievo, del gerovės mūsų tautos ir mūsų pačių, ne snauksime, ale darbuokimės, nes tas laikas jau artinas, tojo Katalikų Spaudos Savaitę jau nepertoli ir nepajusim, kaip mums reiks stot į tą milžinišką darbą, o ar būsim mes pilnai prisirengę prie to darbo? Viskas turi būt apsvaryta iš anksto, o laike tos savaitės turėsim tik dirbt ir dirbt. Mums reikia dabar prisirengt, susimobilizuot, kad būtum visame gatavi, taip kaip vokiečiai prieš karę, kad mums nestoknotų nei vadų, nei kareivių, nei amunicijos. Sekantis susirinkimas bus apgarsintas bažnyčioj per pamokslą ir visi atstovai stengkitės atsilankyti. Negalėdami pribūti, praneškite pirminkui, nes kitaip visų neatsilankiusių vardai bus paduoti į laikraščius del visuomenės papeikimo. Per šitą susirinkimą buvo svarstoma kokius kalbėtojus pakviesti laike Katalikų Spaudos Savaitės. Kiek ir kokių knygų parsitraukti. Nutarta kad komitetas išdirbtų rajonus pagal, kuriuos kiekvienas komisijos narys vaikščios po stubas užrašinėdamas laikraščius ir pardavinės knygas. Taipgi nutarė aplankyti aplinkines Worcesterio kolonijas su katalikiškais laikraščiais ir knygomis kur nebūs galima suverti katalikų spaudos komisijos. Dar vertina yra paminėti, kad mūsų komisijoj atsi-randa daug jaunų mergaičių ir jos labai interesuojasi katalikišką spauda. Tas apsirėškimas tai yra viltis mūsų paseikimo ir džiaugsmas mūsų tautai. Ištikrųjų garbės verti tokie tėvai, kurie įkvepia savo vaikeliams tokią prakliniją dvasią.

Darbininkas.

NEW HAVEN, CONN.

Rugsėjo 10 d. buvo prakalbos šv. Kazimiero parapijinę svetainę. Kalbėjo apie Vyčienus p. K. Pakštas. Buvo renkamos aukos nukentėjusiems del karės. Aukavusieji po \$1.00: A. Pranckevičius, B. Anulaitė, M. Litvaičiūtė, Iz-Dambrauskas, R. Brazauskaitė, J. Nobraitis, K. Bužinskas, M. Karkauskiutė, J. Mickevičius, B. Paulauskas, K. Džiugintė. Po 50c. J. Barasas, V. Zaira, S. Dambrauskas, J. Silinskas, A. Petraitienė, F. Rumskas D. Gasiunaitė, M. Laekus.

Su smulkiais aukomis surinkta viso \$30.21. Pinigai bus pasiūti Tautos Fondan. Po aukų rinkimo kalbėjo kun. P. Saurusaitis. Aiškino kaslink blaivaus jaunimo veikimo. Dar priminsiu, kad naujai susitvėręs L. Vyčių choras sudainavo porą dainelę po vadovystė mūsų vargoninko p. J. Saurio. Žmonių buvo pilna svetainė. Manau, kad visi buvo užganėdinti.

M. Dzikas.

BALTIMORE, MD.

Moterų Sąjungos vakaras.

Rugsėjo 11 d. Moterų Sąjungos 8-ta kuopa buvo surengusi puikų vakarą, kuris susidėjo iš prakalbos, teatrėlių, deklamacijų, ir ant galo buvo išlaimėjimas. Vakaras prasidėjo prakalba. Kalbėjo p. Juras. Jo kalba gana visiems patiko. Po prakalbos buvo sulošta vienveiksmė komedija "Numanė" parašyta Vydūno.

Roles buvo užėmusios vienos merginos sąjungietės. Kadangi Baltimorėj dar pirmą kartą merginos vaidino vyrų roles, tai publika ką galo negavo besijuokdama iš puikių vyrų. Paskui buvo sulošta "Cigonės atsilankymas," kuris žmonėms ir-gi labai patiko. Tarpais buvo deklamacijos. Deklamavo p-lės M. Linkiūtė ir O. Či-čirkūtė.

Šį sąjungiečių vakarą galima pavadinti vienu geriausiai nusisekusių Baltimorėj vakarų.

Pageidaujama surengti daugiau panašių vakarų.

Ten buvęs.

CAMBRIDGE, MASS.

Ruošiasi prie spaudos savaitės.

Rugsėjo 13 d. atsiuvo susirinkimas "Spaudos Komisijos." Visųpirmu buvo skaitytas protokolas nuo pereinoto susirinkimo buvusio 8 d. rugpiučio. Tolesniai buvo išduotas raportas iš pirmesnio veikimo. Iš raportu patirta buvo, kad komisija šiek tiek jau yra pasidaravusi del katalikų spaudos savaitės agitacijos.

Visųpirmiausia yra surengusi prakalbas 22 d. spalio, Cambridgeport'o dalyje, svetainėje "Christian Union," antros bus East Cambridge dalyje. Tik dar nepaskirtas laikas antros prakalboms. Taipgi yra rengiamas per vidurj minėtos savaitės puikus koncertas, gal būt dar ir su lošimu.

Ant šio susirinkimo buvo išrinkti du agentai platinimui katalikiškos literatūros; pirmas Antanas Vaisiauskas, antras Vladislovas Jakavičius. Literatūrą pargabenti įgaliotas tapo p. A. Vaisiauskas ir abelnai ją tvarkyti. Taipgi svarstyta buvo kokiū būdu tinkamiausia būtų išplatinti katalikišką literatūrą. Išreikšta buvo, kad surinkti tinkamū berniukų ir mergaičių, kurie galėtų nešioti laikraščius per stubas parduvinėdami, o suaugę tai galės parduvinėti po sales per prakalbas ir per koncertus. Taip-gi klausimas buvo, ar bus koks nuostimtis už parduvinėjimą laikraščių ir knygų. Tolesniai nutarta buvo, kad spaudos komisija turi laikyti susirinkimus kiekvieną savaitę, ir žėdnas ateidamas į susirinkimą, kad atsivestų naujų narių. Ant šio susirinkimo prisirašė vienas naujas narys, p. St. Chmelevskis, kuris pasiketino būti geriausiu agitatorium del katalikiškos literatūros.

Sekantis susirinkimas atsi-bus, 20 rugs. 7:30 val. vakare, pas p. S. Chmelevskį, po No. 19½ Jefferson St., East Cambridge, Mass.

Liet. Kat. Sp. Komisijos, Korespondentas

ATSISAIKIMAS Į SCRANTONO IR JO APIELINKES DRAUGIJAS IR KUOPAS.

Rugsėjo 13 d. 1916 m. šv. Juozapo parap. svetainėje įvyko pirmas susirinkimas dr-jų prezidentų ir sekretorių, delėi apsvarstymo būdo pasekmingo aukų rinkimo del karės nukentėjusių laike (Tag day) 1 lapkricio Seranton'e ir jo aplinkėje. Atstovų buvo 36 nuo 17 draugijų — kur kas ne visos. Šiam vakarui išrinkti: vedėjas Andrius Zaleckas ir sekretorius Antanas Sodeika.

Svarstyta kokiū būdu susi-šaukti į bendrąjį darbą visas draugijas, bei organizacijas. Po ilgų svarstymų prieita nuomonė: vedėjas ir sekretorius atsilieps į visas draugijas bei organizacijas laiškais, kurių del nežinojimo antrašų nesugriebs, tai atsilieps per laikraščių.

Ateimantis susirinkimas įvyks 26 rugsėjo š. m. šv. Juozapo liet. parap. svetainėje 1631 N. Main ave., Seranton, Pa. 8 val. vakare. Bus renkama valdyba kas link visų reikalo (Tag Day) ir pradėti darba. Visos draugystės teiktis atsiusti nuosavę po 2 atstovu. Meldžiame sušaukti extra susirinkimus ir išrinkti tinkamus atstovus su mandatais.

Broliai ir sesers! Nenumeskite šito pakvietimo į šalį. Iš-

Mokyklų dienos

Ar matėte mūsų mokykloms (suits) garniturius del vaikų?

Dabar geriausias laikas apžiūrėti, didžiausias pasirinkimas, kokis dar niekad nebuvo toje krautu-vėje, už tokias numazintas kainas.

Daugiausiai iš tų, dvejose kelinės prie kiekvieno garnituro. Kainos \$3.95, \$5.00, \$6.50, \$7.50 ir \$8.50.

Mes duodame legal stampas — Subatomis dubaltavas.

Talbot's Broadway Store.

395-397 Broadway, So. Boston, Mass.

Telephone.

girskite, kad jūsų pagelbos šaukiasi karės prislėgtoji Lietuva. Mūsų tėvai, broliai, sesers, giminės pažįstami. Čia ne vieno reikalas, sukrusime, laiko beliko visai mažai. Stokime į bendrąjį darbą petis į petį!...

Prezidentas A. Zaleckas, Sekretorius A. Sodeika.

PARSIDUODA geroje vietoje grosernė. Vieta apgyventi lietuviais ir lenkais. Kaina labai maža, del visokių informacijų kreipkitės šiuo adresu:

M. Jona 40 Woodbridge St., Hartford, Conn.

Tautos Fondo reikalai.

ŠYKSTUMAS AR TAUPUMAS.

Daugelis lietuvių atsisakinėja aukanti nukentėjusios del karės savo tėvynės gelbėjimui. Nemažai jų savo atsisakinėjimą paremia taupumu. Girdi, jie nenorj pinigų mėtų, ir taip per daug turj išlaidų ir tt. Panašių išskalbinėjimų neišmintingumą lai parodo kad ir toks pavyzdis: —

Mažam dar esant, teko man skaityti panašių vokiečių pasaką apie šykstumą ir taupumą: —

"Gyveno vienas turtingas ūkininkas. Žmonėse ėjo kalbos, jog jis labai šykštus. Tolimame kaime atsitiko didelis gaisras. Sudėgė viso kaimo trobesiai ir turtai. Gi to kaimo gyventojai pasklido po apielinkes išmaldos prašyti.

K. P.

šipratusių mūsų brolių tos nelaimės nei atjausti nenori.

Mes čia Amerikoje linksminamės, šokame, žaidžiame, dainuojame ir tarpe tų linksmybių užmirštame, kad ten toli, už jurių-marių, už vandenėlių, yra vargo ir ašarų šalėlė, kur artimiausi mūsų žmonės, vargelio glamonėjimui, išgastyje žiūri bailsiam badui į akis. Vai vargas, nelaimė tiems, kurių sąžinė miega ir neužgirsta grandžios tėvynės raudos. Nelaimingi, kurių širdys pavirto į akmenis — jie nustoto būti žmonėmis. Jie užmiršo priedermes, kurias paskyrė Augščiausias Viešpats! Jei jie žmogaus priedermių nepildo, tai nėra reikalo jiems ir ant žemės gyventi!

K. P.

DELEGATAMS LANKANTIES.

Neseniai sugrižę iš Lietuvos Tautos Fondo delegatai kun. Dr. Bartuška ir Dr. Bielskis jau pradėjo lankyti lietuvių kolonijas, apskatinėdami ką matė ir girdėjo vokiečių užimtoje Lietuvoje. Jų prakalbos labai svarbios kiekvienam lietuviui. Todėl visi Tautos Fondo skyriai privalo užsikviesti delegatus, surengti prakalbas, pasirūpinti, kad visi jo mašus pripylė grūdų. Padegėlis tik stebėjosi ir džiaugėsi. Galop jis suprato, jog tai būta ne šykštus ūkininko, bet tik taupaus."

Kas matė šiuolaikinį vokiečių tautos gyvenimą, tai pasakoja kad jie ir dabar sulgotos jų pasakos gyvena, t. y. vokiečiai esą taupūs bet ne šykštūs.

K. Pakštas, T. F. sekr.

TAUTOS FONDO SKYRIŲ VEIKIMAS.

Daugelis skyrių per vasarą snaudė. Ypač rugpiučio mėnuo visuotinai snaudėsi atsi-žymėjo. Nuo pusės-gi rugsėjo nekurie skyriai su nauja energija pradeda dirbti. Gal neužligo atbus ir kiti skyriai, kurie lygšiol snaudžia.

Labai svarbu, kad visi dirbtume ir nuolat dirbtume. Geruose darbuose privalome lenktinuoti, o šiuo laiku nėra didesnio ir prakinesnio darbo už Lietuvos gelbėjimą. Todėl šiandien tas naudingesnis Lietuvis bus, kurs daugiau jos žmonių iš vargo ir bado iš-trauks.

K. P.

Vietinės Žinios.

PROJEKTAS

dienotvarkio lietuvių konferencijai, atsiūsiama rugsejo 24 d. 1:30 val. po pietų Lietuvių salėj So. Bostone.

Iniciatoriai organizavimo aukų rinkėjų ir viso veikimo Lietuvių Dienoje, lapkričio 1 d. sumanė suaukoti atstovus nuo visų vietos dr-ju, kuopų ir kitokių organizacijų konferencijon rugsejo 24 d., o Tautos Fondo skyriaus pirm. p. M. Venis suaukė posėdin Tautos F. ir L. Gelbėjimo atstovus išdirbimui dienotvarkio projektą minėtai abelnai konferencijai.

Posėdis atsituvo rugsejo 17 d. "Darbininko" redakcijos kambaryje. Dalyvavo šie asmenys: M. Venis, kun. F. Kemešis, K. Jurgelionas, Stasys Norkunas, Danielius Šapalis, Jurgis Dragašius, A. Knežis St. Mookus ir P. Gudas.

Posėdį atidarė M. Venis, paaikškindamas kam posėdis sukviestas.

Išrinkta posėdžio vedėju K. Jurgelionas, rašt. P. Gudas.

Susirinkusieji vienu balsu pritarė sekančiam dienotvarkiui būsiančios konferencijos rugsejo 24 d.:

1. Konferenciją atidarys M. Venis, Tautos Fondo skyriaus pirm.

2. Mandatus surinks Stasys Mookus ir D. Šapalis.

3. Prkalbos paaikšnimui apie Lietuvį Dieną. (Kalbėtojus parūpins M. Venis ir S. Mookus).

4. Konferencijos vedimui valdybos — pirmininko. vicepirmin., dviejų rašt., ir maršalo funkcijas atliks komisijos iš trijų — rinkimas.

5. Visame tvirtai laikytis Wilkes-Barre, Pa. suvažiavimo nutarimų ir laikytis A. L. Centralinio komiteto padavimų.

6. a) Rinkimas komisijos iš 12, kuri organizuotų rinkėjų ir vestų visą prisirengimo darbą prie Lietuvių Dienai. b) Pasirinkimas keturių asmenų sukaitymui balsų.

7. Dr-ju delegatų inėsimai. P. S. Delegatai prašomi susirinkti Lietuvių salėn 1:30 val. po pietų rugsejo 24 d. Pirm. K. Jurgelionas, Rašt. P. Gudas.

VYČIŲ SUSIRINKIMAS.

Ketverge, rugsejo 21 d. pobažnytinė salėj atsibus L. Vyčių 17 kuopos susirinkimas. Šis susirinkimas šaukiamas todėl kad ateinančią nedėlią ir ateinančią savaitę nepatogu turėti susirinkimą. Nedėlio konferencija ir praaklības, o po nedėlios Federacijos kongresas.

Visi nariai prašomi pribūti.

Valdyba.

Artinasi "Spaudos Savaitė," komisijos iškalno siųskite užsakymus, nes paskum nebus galima visiems ant syk išpildyti.

Pasirūpinkite užsisakyti L. D. S. Kalendorių.

PARSIDUODA SPAUSTUVĖ. su visais įrankiais. Trys pressai spausdinimui, didumo tokie:

- 1.) didumo 10x10. 2.) " 6x9. 3.) " 3x6.

12 stalčių raidžių, kurių yra 16 skyrių, ir statymui visi kitokie įrankiai.

Didelė mašina nupianti knygomis, kita mašina susiūti knygomis. Daug visokių klišių, vaizdelių pamarginimui spaudos.

Savininką priverčia parduoti jo nesveikata.

Salygos labai pigios. Kreipkitės šiuo adresu: Vincas Matukaitis, 89 Drayer Ave., Waterbury, Conn.

PARSIDUODA 8 akrai pievos galima išdirbti ir ant 3 akrų daržinės, 3 vištynės, gasolino vieta, grosernė ir (pool-room) bolinė. Šokiamas salė su visais įtaisymais. Namas su 6 kambariais, gražus sodas vertės \$1100.00.

Norėdami pirkti, kreipkitės pas George Miliuskas, EAST GRANBY, CONN.

Paieškan pusbrolio Simano Perciko. Jis paeina Kauno gub., Vilkmergės pav., Žemaitkiemio par. Pirmiau gyvena Chester, Pa. Jeigu kas žino, kur jis randasi meldžiu pranešti sekančiu adresu. Antanas Kučas, 44 Hungerford St., Hartford, Conn.

PIRK NAMUS. Visokių kainų. Geras namas pasiduoda tarpe Broadway, Metropolitan, ave, Morgan ave, and Union ave, taipgi randasi namas ant pardavimo tarpe Broadway, Nostrand ave., Myrtle ave. ir Flushing ave. Galim, norintiems šiose vietose pirkti patarnauti. Pirkit dabar kol dar žyda nepasiziūrėjo geresnių. Kreipkis ypatingai ar laišku nuo 1 iki 6 val. po pietų šiap diėnomis, 10 ryto iki 1 po pietų nedėliomis.

H. Perfall, 638 Hart St., Myrtle ave, Brooklyn, N. Y.

Lietuvius Daktaras Dr. Ignotas Stankus 1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa. Valandos: nuo 9 iki 11 rito, nuo 2 iki 4 vakare.

LIETUVIS KRIAUCIUS. Pasinvu visokius drabužius pagal naujausią madą, vyriškus ir moteriškus. Darbą atlieku gerai, teisingai ir pigiai. Taipgi išprosinu, pataisau, skalbiu ir kvarbuju.

PETRAS MAKAREVIČIUS, 105 So. Meade Str., (Arti lietuvių bažnyčios) Wilkes-Barre, Pa.

LENKIŠKA LIETUVIŠKA APTEIKA (Gydykla)

Gydome visokias ligas, duodame vaistus, patarimus dykai.

Hampshire St. Pharmacy, 85 Hampshire Street, (Prie lietuvių bažnyčios) Cambridge, Mass.

Nepaprastas Pranešimas.

Geriausia užėiga,

švariausioje vietoje, kurioje galima gauti visokių saldinių, saldžių gerimų (soda) ir ice cream'o (šaltakosės).

Pristatome ant pareikalavimo tiesiog į namus. Kainos labai prieinamos.

Lietuviai visados kreipkitės pas savuosius.

Savininkas visiems gerai žinomas

Leonas Švagždis, 317 Broadway, So. Boston, Mass.

C. & P. Telephone St. Paul 5347 GRABININKAS IR

BALZAMUOTOJAS.

Pagrabus atlieku pigiai ir gražiai. Esu išėjęs mokykloj tam tikrus graborystės mokslus ir išdėg egzaminus. Siūntiu numerilius ir į kitus miestus ir pargabenu iš kitų miestų.

Tai-gi, vientaučiai, laidojimo reikale visuomet kreipkitės pas mane.

JONAS GREBLIAUSKAS, 500 So. Paca Street, Baltimore, M. D.

LIETUVIAI PAS SAVUS.

Lietuviškas ADVOKATAS

William F. J. Howard Lietuviška pavarde buvo Vincas F. J. Kavaliuskas 315 Broadway, So. Boston.

GERA PROGA! Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) \$1.00

Vaičių Draugas arba knaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo.....15c

Naujas Būdas mokytis rašyti be mokytojo.....10c

Aritmetika mokinimui su rokundų, su paveikslais (apdaryta) ..... 35c. Viso \$1.60

Kas atsius iškirpes šitą apgarsinimą iš "Darbininko" ir \$1.00 per money, orderį, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.

P. MIKOLAINIS, R. F. D. — Route 2, Hudson, N. Y.

James Ellis Co. Kampas B ir B'way, South Boston, Mass.

GRYNAIS PINIGAIS IR ANT ISMOKEJIMO.

Atsiminkite mirusius

Pastatykite paminklą ant amžinos atminties.

Lietuviai kreipkitės pas mane, nes aš užlaikau puičiausią P A M I N K L Ų išdirbystę.

Yra viena iš geriausių.

A. Čereška 75 Broadway, So. Boston, Mass.

D. L. K. V. B. MUZIKALISKA MOKYKLA. Mokinama ant smuiko Piccolo Klarneto Piano Korneto Trombono Bügnelio.

339 W. Broadway, South Boston, Mass.

Paieškan Petrą Bajoriuną, paeina iš Kauno gub., Panevežio pav. iš Lietuvos apie tris metus, girdeju, kad gyvena apie Chicago, Ill.

Jeigu kas žino, malonė-kite pranešti ant šito adreso: Antanas Kosteckis, 285 Clenton St. Binghamton, N. Y.

Parsiduoda kriaučių dirbtuvė, geroje vietoje lietuvių apgyventoj. Parsiduoda labai pigiai.

Vieta: 311 W. Fourth St. Kampas D St., So. Boston, Mass.

Parsiduoda rakandai (forničiai) del 4 kambarių. Priežastis pardavimo, moteris ligonbutyje (Hospital).

Z. Usavičius, 35 Mercer St., So. Boston, Mass.

Ar nori but gražus. Jeigu taip, tai nusipirkite Mosties, kurią išdirba Mentholatum Co. ir visi daktarai ir aptiekoriai pripažįsta geriausia.

Ištepant moste veidą prieš einant gult per kelis vakarus padaro veidą tyru ir skaisčiu. Mostis išima visokius spuogus ir dėmes plėtmas saulės nuodegimus ir lašus. Kaina dežutė 50c. ir \$1.00.

J. RIMKUS, Box 36, Holbrook, Mass.

TEL. BACK BAY 4200 DR. F. MATULAITIS

Ofiso adyros: 1-3 P. M. 7-9 P. M. 7 to visokias ligas Peikirtis Akliaus.

419 Boylston St Boston, Mass.

PIRMO KLESOS DANTIJAS

Dantis ištraukiami ir pripildomi visai be skausmo, su geriausiais prietaisais, su naujų išraimų.

Visą darbą gvarantuojame. DR. W. T. REILLY 469 Broadway, So. Boston, Mass. PRIE DORCHESTER ST.

Valandos nuo 9 val. ryta iki 8 val. vakare. Nedėliomis nuo 10 val. ryta iki 4 val. vakare.

St. Baracevičius. Geriausias graborius South Boston'e. Šermentis atlieka pigiai, gražiai ir gerai. Važiuoja ir į kitus miestus, nieko ekstra nerokudamas.

258 W. BROADWAY, SOUTH BOSTON, MASS. Telephone: 839-J. So. Boston.

V. P. GINKUS & CO. SAVI PAS SAVUS. LIETUVIAI PAS LIETUVIUS.

Vienatinė didžiausia lietuviška krautuvė, kurioje galima gauti visokių vyrų, moterų ir vaikų drabužių, čėverykų, robu, aukso ir deimanto.

52 MILLBURY STR., WORCESTER, MASS.

Reikale kreipkitės pas vienatinį lietuvių išdirbėjų, šiu dalykėlių: visokių ženklelių draugijoms, o ypatingai kukardų, guzikėlių, metalinių anamelinotų ir padėgų ceuloidu. Išdirbu žarpas, veliavas, karūnas ir tau pnašius daiktus. Pavestus man darbus atlieku prideramai kas link sutarties ir užsakymus atlieku artistiška Del prašalinimo neteisingų informacijų, kurias skleidžia apie mane noriu aiškiai pasakyti kad visus darbus darau savo rankom.

M. A. NORKUNAS, 166 MELROSE ST. :: :: :: MONTELLO, MASS

5c. \$1.00 KRAUTUVĖ ANT

PARDAVIMO.

Labai greitai noriu parduoti krautuvę. Del svarbių šeiminikių priežasčių esu priverstas kuogrečiausiai parduoti. Pardavimo išlygos labai geros. Biznis gerai išdirbta geroj lietuvių ir lenkų apgyventoj vietoj. Krautuvęj parsiduoda daiktai nuo 5c. iki \$1.00.

Adresas: P. Gerulskis, 40 Market Str., Brighton, Mass.

Telephone So. Boston 605. ANTANAS ŠAPALIS meistras

indeda telephonus, dengia stogus, ir atlieka visus staliorystės darbus prideramai. KAINOS NEBRANGIOS. Ofisas Gyvenimas

315 W. Broadway, 133 Bowen St. SO. BOSTON, MASS.

Tel. Main 2483 E. Boston 799-W George H. Shields

Advokatas

811-812 Old South Building Boston, Mass.

Vienatinė Lietuviška Krautuvė

Kuri užlaiko visokio tavoro, reikalingo mainieriams.

V. LUKOSEVICIA, Minersville, - - Pa.

Akių Specialistas. Prirenka ahinius

H. S. Stone, Oph. D. 399A BROADWAY, SO. BOSTON.

Tel. So. Boston 270 DR. JOHN MACDONNELL, M. D. Galima susikalbėti ir lietuviškai. Ofiso valandos: Rytais iki 9 val. Po pietų 1 iki 3 vakarais 6 iki 9 536 Broadway, So. Boston.

Dr. Paul J. Jakmauh (Jakimavičius) Priemimo valandos: Nuo 2 iki 3 po piet. Nuo 7 iki 8 vakare 109 BROADWAY Cor. G. ST. SO. BOSTON, Tel 602 S. B.

Tel. So. Boston 294 DR. JOHN P. JONES Chirurgas nuo 2 iki 4, nuo 7 iki 9 po piet. FIZIKAS ir SURGIJUS Speciališkai atlieka visokius blogiausių gydymus, ypatingai su alektromis. 392 Broadway, Cor. G. St. Boston, MA.

TEL. BACK BAY 4200 DR. F. MATULAITIS Ofiso adyros: 1-3 P. M. 7-9 P. M. 7 to visokias ligas Peikirtis Akliaus.

PIRMO KLESOS DANTIJAS Dantis ištraukiami ir pripildomi visai be skausmo, su geriausiais prietaisais, su naujų išraimų. Visą darbą gvarantuojame. DR. W. T. REILLY 469 Broadway, So. Boston, Mass. PRIE DORCHESTER ST.

Valandos nuo 9 val. ryta iki 8 val. vakare. Nedėliomis nuo 10 val. ryta iki 4 val. vakare.

St. Baracevičius. Geriausias graborius South Boston'e. Šermentis atlieka pigiai, gražiai ir gerai. Važiuoja ir į kitus miestus, nieko ekstra nerokudamas.

258 W. BROADWAY, SOUTH BOSTON, MASS. Telephone: 839-J. So. Boston.

V. P. GINKUS & CO. SAVI PAS SAVUS. LIETUVIAI PAS LIETUVIUS.

Vienatinė didžiausia lietuviška krautuvė, kurioje galima gauti visokių vyrų, moterų ir vaikų drabužių, čėverykų, robu, aukso ir deimanto.

52 MILLBURY STR., WORCESTER, MASS.

Reikale kreipkitės pas vienatinį lietuvių išdirbėjų, šiu dalykėlių: visokių ženklelių draugijoms, o ypatingai kukardų, guzikėlių, metalinių anamelinotų ir padėgų ceuloidu. Išdirbu žarpas, veliavas, karūnas ir tau pnašius daiktus. Pavestus man darbus atlieku prideramai kas link sutarties ir užsakymus atlieku artistiška Del prašalinimo neteisingų informacijų, kurias skleidžia apie mane noriu aiškiai pasakyti kad visus darbus darau savo rankom.

M. A. NORKUNAS, 166 MELROSE ST. :: :: :: MONTELLO, MASS

Reikale kreipkitės pas vienatinį lietuvių išdirbėjų, šiu dalykėlių: visokių ženklelių draugijoms, o ypatingai kukardų, guzikėlių, metalinių anamelinotų ir padėgų ceuloidu. Išdirbu žarpas, veliavas, karūnas ir tau pnašius daiktus. Pavestus man darbus atlieku prideramai kas link sutarties ir užsakymus atlieku artistiška Del prašalinimo neteisingų informacijų, kurias skleidžia apie mane noriu aiškiai pasakyti kad visus darbus darau savo rankom.

M. A. NORKUNAS, 166 MELROSE ST. :: :: :: MONTELLO, MASS

Reikale kreipkitės pas vienatinį lietuvių išdirbėjų, šiu dalykėlių: visokių ženklelių draugijoms, o ypatingai kukardų, guzikėlių, metalinių anamelinotų ir padėgų ceuloidu. Išdirbu žarpas, veliavas, karūnas ir tau pnašius daiktus. Pavestus man darbus atlieku prideramai kas link sutarties ir užsakymus atlieku artistiška Del prašalinimo neteisingų informacijų, kurias skleidžia apie mane noriu aiškiai pasakyti kad visus darbus darau savo rankom.

M. A. NORKUNAS, 166 MELROSE ST. :: :: :: MONTELLO, MASS

Reikale kreipkitės pas vienatinį lietuvių išdirbėjų, šiu dalykėlių: visokių ženklelių draugijoms, o ypatingai kukardų, guzikėlių, metalinių anamelinotų ir padėgų ceuloidu. Išdirbu žarpas, veliavas, karūnas ir tau pnašius daiktus. Pavestus man darbus atlieku prideramai kas link sutarties ir užsakymus atlieku artistiška Del prašalinimo neteisingų informacijų, kurias skleidžia apie mane noriu aiškiai pasakyti kad visus darbus darau savo rankom.

M. A. NORKUNAS, 166 MELROSE ST. :: :: :: MONTELLO, MASS

Reikale kreipkitės pas vienatinį lietuvių išdirbėjų, šiu dalykėlių: visokių ženklelių draugijoms, o ypatingai kukardų, guzikėlių, metalinių anamelinotų ir padėgų ceuloidu. Išdirbu žarpas, veliavas, karūnas ir tau pnašius daiktus. Pavestus man darbus atlieku prideramai kas link sutarties ir užsakymus atlieku artistiška Del prašalinimo neteisingų informacijų, kurias skleidžia apie mane noriu aiškiai pasakyti kad visus darbus darau savo rankom.

M. A. NORKUNAS, 166 MELROSE ST. :: :: :: MONTELLO, MASS

Reikale kreipkitės pas vienatinį lietuvių išdirbėjų, šiu dalykėlių: visokių ženklelių draugijoms, o ypatingai kukardų, guzikėlių, metalinių anamelinotų ir padėgų ceuloidu. Išdirbu žarpas, veliavas, karūnas ir tau pnašius daiktus. Pavestus man darbus atlieku prideramai kas link sutarties ir užsakymus atlieku artistiška Del prašalinimo neteisingų informacijų, kurias skleidžia apie mane noriu aiškiai pasakyti kad visus darbus darau savo rankom.

M. A. NORKUNAS, 166 MELROSE ST. :: :: :: MONTELLO, MASS

Reikale kreipkitės pas vienatinį lietuvių išdirbėjų, šiu dalykėlių: visokių ženklelių draugijoms, o ypatingai kukardų, guzikėlių, metalinių anamelinotų ir padėgų ceuloidu. Išdirbu žarpas, veliavas, karūnas ir tau pnašius daiktus. Pavestus man darbus atlieku prideramai kas link sutarties ir užsakymus atlieku artistiška Del prašalinimo neteisingų informacijų, kurias skleidžia apie mane noriu aiškiai pasakyti kad visus darbus darau savo rankom.

M. A. NORKUNAS, 166 MELROSE ST. :: :: :: MONTELLO, MASS

Reikale kreipkitės pas vienatinį lietuvių išdirbėjų, šiu dalykėlių: visokių ženklelių draugijoms, o ypatingai kukardų, guzikėlių, metalinių anamelinotų ir padėgų ceuloidu. Išdirbu žarpas, veliavas, karūnas ir tau pnašius daiktus. Pavestus man darbus atlieku prideramai kas link sutarties ir užsakymus atlieku artistiška Del prašalinimo neteisingų informacijų, kurias skleidžia apie mane noriu aiškiai pasakyti kad visus darbus darau savo rankom.

M. A. NORKUNAS, 166 MELROSE ST. :: :: :: MONTELLO, MASS

Reikale kreipkitės pas vienatinį lietuvių išdirbėjų, šiu dalykėlių: visokių ženklelių draugijoms, o ypatingai kukardų, guzikėlių, metalinių anamelinotų ir padėgų ceuloidu. Išdirbu žarpas, veliavas, karūnas ir tau pnašius daiktus. Pavestus man darbus atlieku prideramai kas link sutarties ir užsakymus atlieku artistiška Del prašalinimo neteisingų informacijų, kurias skleidžia apie mane noriu aiškiai pasakyti kad visus darbus darau savo rankom.

M. A. NORKUNAS, 166 MELROSE ST. :: :: :: MONTELLO, MASS

Reikale kreipkitės pas vienatinį lietuvių išdirbėjų, šiu dalykėlių: visokių ženklelių draugijoms, o ypatingai kukardų, guzikėlių, metalinių anamelinotų ir padėgų ceuloidu. Išdirbu žarpas, veliavas, karūnas ir tau pnašius daiktus. Pavestus man darbus atlieku prideramai kas link sutarties ir užsakymus atlieku artistiška Del prašalinimo neteisingų informacijų, kurias skleidžia apie mane noriu aiškiai pasakyti kad visus darbus darau savo rankom.

M. A. NORKUNAS, 166 MELROSE ST. :: :: :: MONTELLO, MASS

Reikale kreipkitės pas vienatinį lietuvių išdirbėjų, šiu dalykėlių: visokių ženklelių draugijoms, o ypatingai kukardų, guzikėlių, metalinių anamelinotų ir padėgų ceuloidu. Išdirbu žarpas, veliavas, karūnas ir tau pnašius daiktus. Pavestus man darbus atlieku prideramai kas link sutarties ir užsakymus atlieku artistiška Del prašalinimo neteisingų informacijų, kurias skleidžia apie mane noriu aiškiai pasakyti kad visus darbus darau savo rankom.

M. A. NORKUNAS, 166 MELROSE ST. :: :: :: MONTELLO, MASS

Reikale kreipkitės pas vienatinį lietuvių išdirbėjų, šiu dalykėlių: visokių ženklelių draugijoms, o ypatingai kukardų, guzikėlių, metalinių anamelinotų ir padėgų ceuloidu. Išdirbu žarpas, veliavas, karūnas ir tau pnašius daiktus. Pavestus man darbus atlieku prideramai kas link sutarties ir užsakymus atlieku artistiška Del prašalinimo neteisingų informacijų, kurias skleidžia apie mane noriu aiškiai pasakyti kad visus darbus darau savo rankom.

M. A. NORKUNAS, 166 MELROSE ST. :: :: :: MONTELLO, MASS

Reikale kreipkitės pas vienatinį lietuvių išdirbėjų, šiu dalykėlių: visokių ženklelių draugijoms, o ypatingai kukardų, guzikėlių, metalinių anamelinotų ir padėgų ceuloidu. Išdirbu žarpas, veliavas, karūnas ir tau pnašius daiktus. Pavestus man darbus atlieku prideramai kas link sutarties ir užsakymus atlieku artistiška Del prašalinimo neteisingų informacijų, kurias skleidžia apie mane noriu aiškiai pasakyti kad visus darbus darau savo rankom.

M. A. NORKUNAS, 166 MELROSE ST. :: :: :: MONTELLO, MASS

Reikale kreipkitės pas vienatinį lietuvių išdirbėjų, šiu dalykėlių: visokių ženklelių draugijoms, o ypatingai kukardų, guzikėlių, metalinių anamelinotų ir padėgų ceuloidu. Išdirbu žarpas, veliavas, karūnas ir tau pnašius daiktus. Pavestus man darbus atlieku prideramai kas link sutarties ir užsakymus atlieku artistiška Del prašalinimo neteisingų informacijų, kurias skleidžia apie mane noriu aiškiai pasakyti kad visus darbus darau savo rankom.

M. A. NORKUNAS, 166 MELROSE ST. :: :: :: MONTELLO, MASS

Reikale kreipkitės pas vienatinį lietuvių išdirbėjų, šiu dalykėlių: visokių ženklelių draugijoms, o ypatingai kukardų, guzikėlių, metalinių anamelinotų ir padėgų ceuloidu. Išdirbu žarpas, veliavas, karūnas ir tau pnašius daiktus. Pavestus man darbus atlieku prideramai kas link sutarties ir užsakymus atlieku artistiška Del prašalinimo neteisingų informacijų, kurias skleidžia apie mane noriu aiškiai pasakyti kad visus darbus darau savo rankom.

M. A. NORKUNAS, 166 MELROSE ST. :: :: :: MONTELLO, MASS

Reikale kreipkitės pas vienatinį lietuvių išdirbėjų, šiu dalykėlių: visokių ženklelių draugijoms, o ypatingai kukardų, guzikėlių, metalinių anamelinotų ir padėgų ceuloidu. Išdirbu žarpas, veliavas, karūnas ir tau pnašius daiktus. Pavestus man darbus atlieku prideramai kas link sutarties ir užsakymus atlieku artistiška Del prašalinimo neteisingų informacijų, kurias skleidžia apie mane noriu aiškiai pasakyti kad visus darbus darau savo rankom.

M. A. NORKUNAS, 166 MELROSE ST. :: :: :: MONTELLO, MASS

Reikale kreipkitės pas vienatinį lietuvių išdirbėjų, šiu dalykėlių: visokių ženklelių draugijoms, o ypatingai kukardų, guzikėlių, metalinių anamelinotų ir padėgų ceuloidu. Išdirbu žarpas, veliavas, karūnas ir tau pnašius daiktus. Pavestus man darbus atlieku prideramai kas link sutarties ir užsakymus atlieku artistiška Del prašalinimo neteisingų informacijų, kurias skleidžia apie mane noriu aiškiai pasakyti kad visus darbus darau savo rankom.

M. A. NORKUNAS, 166 MELROSE ST. :: :: :: MONTELLO, MASS

Reikale kreipkitės pas vienatinį lietuvių išdirbėjų, šiu dalykėlių: visokių ženklelių draugijoms, o ypatingai kukardų, guzikėlių, metalinių anamelinotų ir padėgų ceuloidu. Išdirbu